

Lillemansäpple från Rydaholm

Brunstorps gård och trädgård

Brunstorps gård med omgivande trädgård är en kulturhistoriskt intressant anläggning. Här finns gamla byggnader som restaurerats, en genbank för fruktträd och en trädgård med ett unikt sortiment av nytto- och prydnadsväxter.

Läge Brunstorps gård och trädgård är belägen inom Huskvarnabergens naturreservat mellan Brunstorpsberget och gamla E4, i norra delen av Huskvarna. Genom sitt skyddade läge mellan Vättern och berget hänförs området till klimatzon 2 och ligger 40-50 meter högre än Vättern.

Historik Gården Brunstorp inköptes av Linköpingsbiskopen Markusson på 1300-talet, övergick till staten på 1500-talet och kom i början av 1600-talet i privat ägo. På södra flygelns stenfot finns en platta från 1688 med initialerna A W S K D. Några ägare på 1700-talet var knutna till krutbruket. 1953 förvärvade dåvarande Huskvarna stad gården för att den skulle ingå i ett planerat fritidsområde. 1972 bildades Huskvarna naturreservat i vilket Brunstorps gård ingår.

Frukt

Klonarkiv På 1950- och 60-talet minskade intresset för fruktträd i hem-trädgårdarna. För att rädda det sortsmaterial som var på väg att försvinna, väcktes tanken på en fruktträdsbank. När användningen av Brunstorpsområdet diskuterades i mitten av 1970-talet, kunde tankarna ta konkret form.

Planteringen av träd påbörjades våren 1979 med material som kunde anförskaffas från plantskolorna. Gamla lokala sorter från Småland, östra Västergötland samt Östergötland uppsöktes genom utpropp i radio och tidningar, och ympris insamlades. Dessa ympades på den välkända och härdiga grundstammen A2. Fortfarande hittas lokala sorter som får sin plats på Brunstorp.

Idag finns ungefär 140 sorters äpple, 40 sorters päron och ett 20-tal sorters körsbär och plommon på Brunstorp. Av dessa är 53 stycken mandatsorter. Brunstorps gård är idag ett av de största klonarkiven av de fjorton som finns i Sverige.

Prydnadsväxter

Växtdonationer Kurt Grimlund, Huskvarna, donerade till Huskvarna trädgårdsförening sin växtsamling. Omkring 500 arter och sorter från denna växtsamling har föreningen planterat på Brunstorp Stenpartiväxter av högt botaniskt värde, donerades av Kjell von Scheele, Huskvarna.

Familjen Adolffson i Tenhult har skänkt ett flertal olika perenner, i första hand av släktet Primula, till Brunstorp.

Genom dessa donationer kan Brunstorp visa upp ett botaniskt material, som inte finns på många andra platser i Sverige.

**Buskar,
perenner**

På Brunstorp kan man också bilda sig en uppfattning om olika prydnadsväxter genom ett stort sortiment av perenner, pioner och prydnadsgräs.

Dammen

Ett antal rabatter har färdigställts runt den stora dammen på Brunstorp. År 2001 fick trädgårdsdesignern Peter Gaunitz i uppdrag att göra ett förslag på lämpliga växtkompositioner.

Lustgården

Innergården har genomgått en behövlig upprustning under de senaste åren. Terrasserna och stod färdig sommaren 2008. Här har vi samlat en hel del av det donerade växtmaterialet i form av perenner och en del buskar. Vi kommer också att utöka växtsortimentet under kommande år.

Övrigt

Brunstorps gård och trädgård erbjuder rikliga möjligheter till studier av kulturväxter och natur. Samtliga växter är försedda med namnetiketter. Brunstorps trädgårdscafé, som ligger inom området, erbjuder fika och lättare måltider i trivsamt miljö.

Uthyrning

På Brunstorp finns Bränneriet, en byggnad som uthyres för undervisning, sammanträden etc.

Lokalerna bokas på tel. 036/14 50 20 alt. 036/10 22 99.

Ingrid Marie i förgrunden, terrasserna i bakgrunden

Evenemang och ansvar

Brunstorp är tekniska kontorets ansvar och sköts av personal från arbetsmarknadsavdelningen.

Guidningar kan bokas på tel. 036/10 50 00.

Ett antal fasta programpunkter, som är kostnadsfria, genomföres varje år.

Vägbeskrivning

E 4:an norr om Huskvarna. Tag av vid trafikplats **Brunstorp**. Följ skylt **Brunstorps gård** alt. **Kaxholmen** c:a 500 m, sväng höger vid skylt och ni är framme.

Program 2009

- 20/5 Äppleblomsvandring kl. 18.30
- 8/7 Blomstervandring kl. 18.30
- 26/8 Blomsterbinding kl. 18.30
- 2/9 Beskrning av träd och buskar kl. 18.30
- 9/9 Beskrning av träd och buskar kl. 18.30
- 3/10 Frukstens dag kl. 10.00 – 14.00

Gräna rödpäron

Visingsborgs örtagård, Visingsö
Tfn 0390 401 86
www.visingso.net

Brunstorps trädgårdscafé

Tel 036 14 50 20, 14 20 20

www.brunstorpscafe.com

Öppettider: maj kl 14 - 20
juni - augusti kl 11 - 21
september, ring för besked

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern